

Dinsdag 01 december 1914 – ochtendeditie

Betaling in vreemde munt.

Blijkens een bekendmaking van de ministers van financiën en van waterstaat zullen met ingang van 1 december tot een nader te bepalen datum in een aantal grensgemeenten alle betalingen, invoerrechten en accijnzen en aan de kantoren der posterijen en telegrafie kunnen geschieden in voor de verschillende gemeenten genoemde buitenlandse betaalmiddelen. Deze waarden zullen in betaling worden aangenomen tegen afwisselende koersen, welke telkens tevoren zullen worden bekend gemaakt. Aanvankelijk is een koers aangenomen van 52 cent voor de mark en 44 ½ cent voor de Belgische frank.

Zo zullen Duitse en Belgische bankbiljetten, muntbiljetten, gouden en zilveren munten worden aangenomen in alle gemeenten in de provincie Limburg, Duitse bankbiljetten, muntbiljetten, gouden en zilveren munten in de gemeenten Beerta, Nieuweschans, Bellingwolde, Vlagtwedde, Schoonebeek, Coevorden, Sleen, Losser, Lonneker, Wisch, Dinxperlo, Gendringen, Bergh, Zevenaar, Herwen en Aerdt, Millingen, Ubbergen, Groesbeek en Belgische bankbiljetten, gouden en zilveren munten in de gemeenten Cadzand, Retranchement, Eede, Aardenburg, St. Kruis, Biervliet, Philippine, Sas van Gent, Westdorpe, Zuiddorpe, Axel, Overslag, Koewacht, St. Janssteen, Clinge, Grauw en Langendam, Sluis, IJzendijke, Hulst, Ossendrecht, Putten, Huijbergen, Ginneken, Chaam, Baarle-Nassau, Reusel, Borkel, Soerendonk, Roosendaal, Hilvarenbeek, Luijkgestel en Budel.

Belgische passen.

Men deelt ons mee, dat de Duitse autoriteiten in België zeer onlangs verscherpte bepalingen voor het paswezen hebben ingevoerd. Totdat hieromtrent nadere mededelingen kunnen gedaan worden, wordt aan iedereen afgeraden naar België te gaan.

Hulp aan de Belgen.

Het Engelse parlamentslid sir Gilbert Parker, die naar Holland gekomen is om onderzoek te doen naar de werking van de American Commission for Relief in Belgium, is zaterdag jl. te Vlissingen aangekomen en heeft zondag een bezoek gebracht aan de lichters voor behuizing van vluchtelingen te Rotterdam en het vluchtelingenkamp te 's-Gravenhage. Thans is sir Gilbert te Maastricht, van waar hij zich naar de Hollands-Belgische grens begeeft, teneinde de uittocht van vluchtelingen gade te slaan.

Sir Gilbert zal over de Commission for Relief in Belgium een verslag uitbrengen aan het Amerikaanse volk.

De Duitsers in Frankrijk en België.

Parijs, 30 november. Het officiële bericht van hedenmiddag 3 uur luidt:

In België is de vijand een verdedigende houding blijven aannemen. Het geschutvuur was zwak. Wij zijn op enkele punten vooruit gekomen.

Oostburg, 30 november. Op dezelfde tijd als de vorige week werden hedennamiddag de bewoners terug opgeschrikt door hevige kanonschoten, die alles deden trillen en bij sommige bewoners de deuren der woningen deden openspringen. Hoogst waarschijnlijk is de haven van Zeebrugge andermaal door de Engelse vloot beschoten.

Uit de Verenigde Staten.

New-York, 30 november. De New-York Herald zegt in een hoofdartikel dat de Amerikanen diep nadenken over wat recht en wat onrecht is in deze oorlog. Zij weten dat Duitsland niet is aangevallen. Te beweren dat België Duitsland heeft aangevallen is even onjuist als wanneer men zegt dat Duitsland door enige andere natie is aangevallen. Wanneer Duitsland wenst te weten waarom de Amerikanen hartsgrondig hopen dat de overwinnaar in deze oorlog niet Duitsland zal zijn, kan Duitsland het antwoord vinden in dit ene woord: België.

De Duitsers in Frankrijk en België.

Berlijn, 30 november. Ambtelijke mededeling van hedenmorgen uit het grote hoofdkwartier:

Van het westelijke front is niets te vermelden.

In ons ochtendblad van maandag hebben wij reeds de hoofdzaken medegedeeld uit het rapport van veldmaarschalk sir John French over de krijgsbedrijven der Britse troepen in de buurt van Ieper en Armentières gedurende oktober en een deel van november. Het rapport is gedateerd van de 20^e en wordt thans in extenso door de Engelse bladen gepubliceerd. Het brengt warme hulde aan het werk der Brits-Indische hulpstroepen.

De volgende Indische vorsten en prinses zijn aan het front: generaal-majoor Pratap Singh Bahadur, maharadjah van Jodpoer; kolonel Ganga Singh Bahadur, maharadjah van Bikanir; majoor Madan Singh Bahadur, maharadjah-dsjiraj van Kisjengar; kapitein Malik Oemar Hajat Khan; luitenant Raj Koemar Hira Singh van Panna; luitenant Maharaj Koemar Hitendra Narajan van Koetsj Behar; luitenant Malik Moemtaaz Mohamed Khan, van het Indische inlandse leger; Resaldar

Kwaja Mahomed Khan Bahadur, van het gardekorps van Koningin Victoria, en kapitein Sjah Mirza Beg.

Uit het rapport van French blijkt, dat in de strijd om het bezit van Ieper het meest verwoede gevecht (de stormaanval van de Pruisische garde op 15 november uitgezonderd) had plaats gevonden op 31 oktober.

Generaal Moussy, die de afdeling aanvoerde, welke door het negende Franse legerkorps ter versterking van de troepen onder sir Douglas Haig was gezonden, ging 's morgens in de vroege tot de aanval over, doch werd tot staan gebracht. Na verscheidene aanvallen en tegenaanvallen langs de weg van Menen naar Ieper in de loop van de ochtend, ontwikkelde het gevecht zich tot een aanval met grote strijdkrachten op Geluveld. De linie van de 1^e divisie der verbondenen werd doorbroken; en ten zuiden daarvan werden de 7^e divisie en een afdeling van generaal Bulfin zwaar gebombardeerd. Als een gevolg daarvan werden de Royal Scots Fusiliers, die in hun loopgraven waren gebleven, afgesneden en omsingeld. Een krachtige infanterieaanval der Duitsers richtte zich nu tegen de rechterflank van de 7^e divisie. Dat gebeurde 's middags om half twee. Kort daarop werd het hoofdkwartier van de Britse 1^e en 2^e divisies onder granaatvuur genomen. De bevelvoerende officier van de 1^e divisie werd gewond; drie stafofficieren van de 1^e divisie en drie van de 2^e divisie sneuvelden. Ook de bevelvoerende officier van de 2^e divisie werd getroffen en bleef enige tijd bewusteloos. Generaal London aanvaardde toen het bevel over de 1^e divisie.

Om half drie kwam een bericht in van generaal Lomax, dat de 1^e divisie achteruit was gegaan en dat de Duitsers met een overmacht kwamen opzetten. Hierop beval de opperbevelhebber van het eerste legerkorps, dat de linie bij Frezenberg en Klein-Zillebeke tot elke prijs moest worden gehouden. Tot dat doel werden dan ook stellingen

ingenomen. Maar de aanval der Duitsers op de rechtervleugel van de 7^e divisie noodzaakte de 22^e brigade tot terugtrekken, waardoor de rechterflank van de 2^e brigade ongedekt bleef.

De bevelvoerder van de 7^e divisie liet zijn reserves aanvullen om de linie te herstellen; maar in de tussentijd was de 2^e brigade, doordat haar linkerflank bedreigd was, genoodzaakt terug te trekken. De rechtervleugel van de 7^e divisie trok nu voorwaarts, terwijl de linkervleugel van de 2^e brigade retireerde, met het gevolg dat de rechtervleugel van de 7^e divisie onbeschermd bleef. De positie kon echter tot de nacht worden gehandhaafd.

Intussen was op de weg naar Menen een tegenaanval uitgevoerd tegen de linkerflank der Duitsers. Die tegenaanval was een volkomen succes; en om half drie was Geluveld met de bajonet heroverd, waarbij vooral het 2^e regiment uit Worcestershire, prachtig ondersteund door de 42^e brigade veldartillerie, zich onderscheidde. De herovering van Geluveld stelde de Engelsen in staat de linie te sluiten. De 6^e cavaleriebrigade kwam hierbij in actie en verraste de vijand in een bos en doodde velen.

Later kwam ook Franse cavalerie meehelpen; en tegen de avond werden de Duitsers geleidelijk uit de bossen verdreven en hadden de verbondenen ongeveer weer de posities hernomen, die zij 's ochtends hadden ingenomen.

Als resultaat van deze dag moesten 870 gewonden worden weggebracht. Vooral de manschappen uit Worcester hadden zich flink gehouden.

Uit België.

Te Brussel zijn de daar nog verblijf houdende mannelijke Engelse onderdanen tot de leeftijd van 55 jaar geïnterneerd in de Ecole Militaire.

Was er eerst een publicatie, dat de Mark niet beneden 1,25 F mocht aangenomen worden, thans mag die ook niet onder 1,25 F worden uitgegeven.

In Antwerpen worden deze week de inwoners op broodrantsoen gezet: daar mag dan nog slechts 300 gram graan per dag en per inwoner gebruikt worden.

De militaire toestand.

Londen, 26 november.

De Engelsen hebben dezer dagen twee gevoelige klappen aan hun tegenstanders toegebracht. Ik meen de aanval door vliegers op Friedrichshafen en de beschieting van Zeebrugge. Bij het tweede feit dat ik noemde, hebben de Engelse kogels hun eerste kerk getroffen, en nog wel een Belgische ... Arm België. Hier worden Shaw's woorden reeds van toepassing, dat de "uitwerking van onze granaten op België juist dezelfde is als die van de Duitse granaten". Maar de aanwezigheid van een Duitse vlootbasis, van Duitse duikboten te Zeebrugge, was ongetwijfeld afdoende reden voor het optreden der Engelse vloot, en de verwoesting ervan (waaraan men hier rotsvast gelooft) maakt in Engeland een voortreffelijke indruk. De aanwezigheid van de Duitsers op de Noordzeekust was van den beginne af als een bedreiging en bijna als een smaad gevoeld. Men lachte om al die verhalen over plotselinge aanvallen van daaruit, om de Duitse spotprenten, die de inval in Engeland van zulk een nabijgelegen haven in beeld brachten, maar eerst nu meent men van

harte te kunnen lachen. En men hoopt, dat het feit niet minder indruk in Duitsland zal maken.

Wat overigens de algemene toestand betreft, onnodig te zeggen, dat de aandacht dezer dagen vooral op Polen is gericht. Het schijnt thans wel zeker, dat de nieuwe Duitse inval op niets is uitgelopen. In hoever men spreken kan van een grote nederlaag, is nog niet te zeggen¹. Het is niet de eerste maal dat de Russen beslissende overwinningen heetten te hebben behaald, die aldra herstel en nieuw offensief van de tegenstander niet bleken uit te sluiten. Het is dus ook onmogelijk te zeggen, of en hoe de gang van zaken in het oosten invloed zal oefenen op de strijd in het westen. En de vraag is, of de "slag" in West-Vlaanderen ooit tot een einde zal komen zonder invloed van een ander deel van het ontzaglijk oorlogsterrein. Is het slechts schijn, dat de krachten der strijders tegen elkaar zijn opgewassen? Hoeveel weken is het alweer niet geleden, dat men hier als het ware elke dag de tijding verwachtte van een terugtocht der Duitsers, door België, terug op de Maas, op de Rijn zelfs.

En daar liggen de troepen nog altijd tegenover elkaar in de loopgraven en nog altijd zijn het vooral de Duitsers die aanvallen en teruggeslagen worden. Het overzicht van het vechten in de laatste zes weken, dat de Franse regering gisteren heeft gepubliceerd, bevestigt de voorstelling, die men hier altijd weer aantreft, dat de Duitsers op het westelijk oorlogsterrein een numerieke meerderheid hebben. Zelfs wanneer men aanneemt, gelijk dat overzicht doet, dat 50 Duitse legerkorpsen in Frankrijk en België staan en slechts 15 aan het oostelijk front, dan is die voorstelling toch alleen te verklaren door aan te nemen dat het Franse opperbevel een zeer aanzienlijke krijgsmacht in reserve houdt. Een correspondent van de Daily News

¹ Een officiële Russische mededeling heeft intussen reeds doen uitkomen, dat van een grote Russische overwinning geen sprake is. - Redactie

verzekert dan ook, dat Joffre zijn mannen totnogtoe steeds tegen een overmacht heeft laten vechten en de klaarstaande versterkingen pas in de uiterste noodzakelijkheid in het gevecht pleegt te werpen. “Joffre kan desnoods twintig legerkorpsen uit zijn zak halen”, zegt men dan ook in het Franse leger. Dit alles houdt hier, ondanks het bijna ondraaglijk slepen van de strijd in West-Vlaanderen, de verwachting gespannen. Joffre, zo zegt men, wacht zijn tijd af. Hij laat de Duitsers zich vruchteloos inspannen, bloed, ammunitie en tijd verspillen, zich uitputten tenslotte; en hij zal als het ogenblik daar is, zijn reserves laten aanrukken en er een einde aan maken.

In hoever dit optimistisch inzicht gerechtvaardigd is, zal de tijd leren.

De vernieling van Zeebrugge zal, aldus de marine-deskundige van de Times in een artikel, dat wij hier voor een deel laten volgen, onder andere ook dit gevolg moeten hebben dat enige invloed geoefend wordt op de actie van Duitse onderzeeboten in het Kanaal. Sinds deze plagen (de schilderachtige Engelse uitdrukking, die door de Timesman gebruikt werd, was “pests”) haar aanwezigheid op de Belgische kust voelbaar maakten door aanvallen op het de kust bombarderende eskader, zijn zij er in geslaagd twee Engelse oorlogsbodems en verscheidene koopvaardijsschepen te doen zinken. Verleden week werd door hun actie ter hoogte van Havre aangeduid, dat zij over een wijder operatieveld beschikten dan bij hun vroeger optreden. Dit kan het gevolg zijn van de omstandigheid, dat de vaartuigen een korte tijd in staat zijn geweest hun voorraden munitie en brandstoffen aan te vullen in Zeebrugge.

Door niet langer genoodzaakt te zijn, telkens naar Emden te gaan om een nieuwe voorraad torpedo's in te nemen, doch die te Zeebrugge aan boord te kunnen nemen, moest de werkzaamheid van die boten toenemen. Dit moet dan ook de verklaring wezen voor het veelvuldiger optreden der Duitse onderzeeboten in het Kanaal,

hetwelk de laatste tijd werd geconstateerd; want het is zeer onwaarschijnlijk (aldus de Times-man) dat het aantal van die boten, die in gebruik zijn, is uitgebreid.

De beschieting van Zeebrugge.

Over de jongste beschieting door de Engelse vloot van de Belgische kustplaatsen kan een correspondent van De Tijd uit eigen aanschouwing nog het volgende berichten. In Zeebrugge zijn de tanks, die onmiddellijk achter de fabrieken van Rombach en Solvay liggen, niet ontploft. En niet het Palace-hotel is vernield, maar een kleiner, hetwelk er bij lag. Op de strandboulevard zijn wat kleine villa's verbrand en het gebouw van het loodswezen is beschadigd. Ook de openbare school is ernstig beschadigd, en van het havenhoofd is een stuk van ongeveer 3 meter weggeslagen. Andere beschadigingen van het havenhoofd, waarvan in sommige berichten gesproken wordt, zijn veroorzaakt door ontploffende mijnen en reeds vóór het bekende bombardement. Ook het schoolgebouw van Heist is getroffen en beschadigd, maar niet vernield. Tijdens het bombardement waren in Zeebrugge zelf niet veel inwoners meer aanwezig, maar die nog in de buitenwijken toefden, vluchtten, en velen werden zelfs genoodzaakt bij de soldaten in de loopgraven beschutting te zoeken.

De Duitsers aan de kust vrezen een herhaling van het bombardement. Jongstleden maandagmiddag bv. meenden ze vast, dat er dinsdagnamiddag tegen het vallen van de avond een herhaling zou komen. Daarom werd de laatste bewoners van Zeebrugge aangezegd de gemeente vóór 12 uur vorige dinsdag te verlaten en in Heist vóór 3 uur. Tegen die tijd kwam echter weer een kennisgeving, dat het niet nodig was.

Vele Duitsers waren tijdens het bombardement van mening, dat de Engelsen een landing beproefd hadden, en op het ogenblik zijn er, die beweren, dat de poging tot landing door het kanonvuur verhinderd is.

Dinsdag 01 december 1914 – avondeditie

Treinverbinding met Antwerpen.

Ingevolge beschikking van de militaire autoriteiten te Antwerpen, mogen tot nader order van Roosendaal naar Antwerpen centraal station dagelijks drie treinen lopen, vertrekkende om 7 en 11 u 20 's ochtends en om 3 u 's namiddags. Er mag maar één trein per dag van Antwerpen centraal station naar Roosendaal terug; aankomst te Roosendaal 11 u 56 's ochtends.

Belgische vluchtelingen.

De burgemeester van Vlissingen heeft van prof. Guillain, prof. Bartels en de leden van de Belgische kolonie te Monaco 170 frank ontvangen, als uiting van erkentelijkheid en bewondering voor alles was in Nederland en inzonderheid te Vlissingen voor de uitgeweken Belgen is gedaan.

In de laatste dagen zijn er weer nieuwe tyfusgevallen onder de Belgische uitgewekenen te Vlissingen voorgekomen. Er worden thans 17 vluchtelingen in een barak verpleegd. Deze barak is nu vol; de bouw van een tweede wordt overwogen.

De Duitsers in Frankrijk en België.

Parijs, 30 november. Een officieel verslag over de krijgsverrichtingen van 21 tot 27 dezer behelst, dat de vijand zich in het algemeen heeft

uitgeput in vruchteloze, lakse aanvallen. Onze tegenaanvallen, zegt het verslag, hebben de Duitsers daarentegen ernstige verliezen toegebracht.

Tussen de Leie en de zee heeft de vijand zijn krachten samengetrokken op de verwoesting van Ieper. De kathedraal en de toren van de lakenhalle zijn vernield.

Wij overmeesteren op 25 dezer een stelling op de rechteroever van de IJzer ten zuiden van Diksmuide en handhaafden ons daar.

Tussen de Leie en de Oise bleven de Duitsers werkeloos.

Oostburg, 1 december. Uit de richting van Nieuwpoort wordt heden van de vroege morgen af onophoudelijk kanongebulder gehoord. Hoogstwaarschijnlijk worden de Duitse troepen weer van uit zee beschoten.

Londen, 1 december. De rust, die er op het gevechtsterrein in België en Noord-Frankrijk heerst, blijft ongestoord voortduren. Slechts voorpostengevechten worden geleverd en de beschieting met het geschut werd voortgezet, doch gedurende de laatste dagen heeft zelfs dit opgehouden. De druk op het Russische grensgebied zou de Duitse gelederen in België gedund hebben. Hoewel het vast moet staan, dat een groot aantal troepen gedurende de laatste dagen naar het oostelijk oorlogsterrein is overgebracht, hebben de Duitsers op het westelijke front ook enige versterking gekregen hebben van nieuwe troepen.

Londen, 1 december. Enige Engelse correspondenten hebben onder geleide van Franse autoriteiten een kijkje aan de gevechtlinie mogen nemen en zijn door Ieper naar het marktplein geleid. Een algehele verwoesting was daar te zien. Huis aan huis was vernield. De kathedraal was een ruïne, de lakenhalle evenzo.

Terwijl grote gedeelten van de stad eveneens geleden hadden, waren deze twee bouwwerken, zegt de correspondent van de Daily Chronicle, en een aantal oude huizen, waaronder het Nieuwerck, vrijwel verwoest.

Het hoge dak van de lakenhalle was geheel verdwenen. Verkoolde stukken lagen beneden over de vloer gezaaid. De vensters waren verbrijzeld. Stukken van de tere glasruiten lagen tussen hopen stenen en mortel binnen het gebouw en buiten op het plaveisel. Van het Nieuwerck, dat bij het vroegere bombardement slechts licht beschadigd was, is niets meer overgebleven. De tinnen aan de hoeken van de lakenhal wijzen naakt ten hemel zonder dat men hun vroegere achtergrond ziet. De mooie daksparen en de lange galerij zijn weg en de wandschilderingen zijn hopeloos geschonden. Niets van het inwendige is meer over dan een armzalig geraamte van pilaren. De grote middentoren vertoont boven, daar waar de klok was, een grote scheur en aan beide kanten van de toren is de gevel vernield.

Aan deze zijde van de lakenhal zijn ook een aantal huizen uitgebrand.

Aan de andere kant ligt de kathedraal, de St.-Maartenskerk. Wij konden niet binnenkomen, want de toegang was versperd door een hoop van nog rokende mortel en stenen, waarvan de top beschenen werd door een zwakke vlam, die kleine vonken verspreidde. Dit was alles, wat van de klokkentoren was overgebleven. Van het inwendige konden wij slechts ontwaren, dat het dak er niet meer was, terwijl zich op de vloer een vreselijke chaos vertoonde.

Wij ontvingen uit Havre het volgende telegram, ondertekend door het Belgische ministerie van spoorwegen, post en telegrafie:

“Er zijn zegels in de handel gebracht, die de beeldenaar dragen van de koning en de koningin der Belgen en waarop, behalve de verkoopprijs staat: Belgique-België. Naar aanleiding hiervan is in een dagblad het hieronder volgende artikel verschenen:

Nieuwe Belgische postzegels. Wij hebben zopas de nieuwe serie Belgische postzegels gezien, die de regering gisteren uitgegeven heeft en die gangbaar zijn in het niet door de vijand bezette deel van het Belgische grondgebied evenals de serie postzegels van het Rode Kruis. De tekening is zeer origineel en stelt de koning en de koningin voor in een zeer eenvoudige omlijsting. Boven en beneden zijn de woorden Belgique en België zeer duidelijk leesbaar en het cijfer van de waarde. De serie bestaat uit groene postzegels van 5, rode van 10 en paarse van 20 centiemen, die worden verkocht voor het dubbele van de op de zegels vermelde waarde. Postzegelverzamelaars zullen goed doen zich de zegels te verschaffen zo ze kunnen, want deze serie zal ongetwijfeld zeer zeldzaam worden, gezien de kleine oplage: slechts 15.000 series. Het publiek wordt er opmerkzaam op gemaakt, dat deze zegels niet uitgegevens zijn door de Belgische postkerken, en dat ze dus waardeloos zijn voor het frankeren van brieven. Deze etiketten kunnen dus niet met postzegels gelijk gesteld worden.

Het hierboven weergegeven artikel is op alle punten onjuist.”

Men schrijft ons:

Tot aan het einde der vorige week ongeveer is regelmatig in de Nieuwe Rotterdamsche Courant de proclamatie verschenen van de heer Zimmerman, burgemeester van Rotterdam, waardoor o.a. aan de Belgische vluchtelingen kenbaar gemaakt werd, dat volgens bericht van de Duitse overheid, de Belgen, die gevlucht waren en naar België terugkwamen, ook weer hun familie in Holland zouden mogen halen.

Welnu, sedert een twaalfstal dagen worden geen paspoorten meer uitgereikt aan mannen beneden de 35 jaar. Al diegenen, die vertrouwend op bovengemelde proclamatie, naar Antwerpen en omliggende gemeenten zijn teruggekeerd, zijn aldus in de onmogelijkheid gesteld, zich terug naar Holland te begeven, hetzij om hun familie te halen, hetzij voor zaken, enz., indien zij niet meer dan 35 jaar oud zijn.

Te Antwerpen is verleden week door de Duitse keizerlijke gouverneur, Freiheirr von Hüne, het volgende nadere bericht betreffende het houden van duiven openbaar gemaakt:

1. De eigenaars van duiven zijn verplicht hun duiven in de slagen opgesloten te houden. Wie die duiven vrij laat vliegen wordt met gevangenis tot drie maanden of met geldboete tot 3000 frank gestraft. Het is verboden de duiven in andere ruimten als de slagen onder te brengen.
2. Tot de 30^e november heeft iedere eigenaar van duiven aan de Duitse commandant, in plaatsen waar geen Duitse bezetting is, aan de burgemeester, een lijst van zijn slag in te dienen aanduidende de kleur en ringteken (nummer en jaartal) van elke duif. De bestuurders der gemeenten hebben lijsten op verlangen der Duitse commissie van onderzoek voor te leggen. In die lijsten moet ook beschreven zijn hoe de toegang tot de duivenslagen is.
3. De eigenaars zijn verplicht duiven zonder ringen dadelijk te slachten.
4. Toegevoegen duiven moet de eigenaar van de slag dadelijk slachten en aan de militaire overheid of aan het gemeentehuis afleveren.
5. Elk verkeer met reisduiven zowel als het transportereren van een slag, wordt met gevangenis tot één jaar of met

geldboete tot 10.000 frank gestraft. Eveneens is elke handel met briefduiven verboden.

6. De Belgische gemeentebestuurders moeten alle nog vrij vliegende duiven laten vangen en slachten.
7. De Belgische overheid zal huiszoekingen laten doen, om na te zien of deze bepalingen uitgevoerd zijn.
8. Overtredingen van deze verordeningen worden, zover niet zwaardere straffen in aanmerking komen, met gevangenis tot één maand of geldboete tot 2000 frank gestraft. Bovendien kan onderzoeking als spionage in aanmerking komen.

Te Antwerpen.

Antwerpen, 28 november.

De Antwerpse gemeenteraad heeft hedennamiddag vergaderd. Het is een korte vergadering geweest; geen uur heeft ze geduurd en er werden niet veel woorden gesproken. Ik durf echter wel zeggen, dat ik zelden een officiële vergadering in mijn geboortestad heb bijgewoond die me zo heeft ontroerd. Het was de eerste vergadering sinds de bezetting der stad door de Duitse troepen. In dezelfde weidse zaal was, tot vóór enige weken de zetel der Kommandantur gevestigd. Nu zaten hier weer de door de Antwerpse bevolking afgevaardigde burgers, de gemeenteraad van Antwerpen.

Aan de bestuurstafel burgemeester en schepenen, voltallig; in de zaal bijna al de raadsleden, onder wie het matbleke, donker gebaarde gelaat van de heer Louis Franck, de voorzitter der intercommunale commissie, onmiddellijk de aandacht trof. Naast zijn diep ernstig hoofd, het mild gemoedelijke van de heer Gustaaf Royers, de gewezen hoofdingenieur der stad.

Het werd stil opeens, toen burgemeester De Vos de vergadering voor open verklaarde. Onze burgemeester wil geen groot redenaar zijn, maar men voelt aan het geluid van zijn stem, aan de naakte eenvoud van zijn volzinnen, de ontroering die hij nauwelijks kan verbergen.

Woordelijk volgt wat hij zegde:

“Mijnheren. De raad heeft te beraadslagen over de middelen om de 50 miljoen oorlogsschatting te dekken, die aan de stad en de gemeenten der versterkte omheining is opgelegd. Wij hebben niet nagelaten er op te wijzen, hoe onverdiend en zwaar deze oorlogsschatting voor onze stad is. Om haar te dekken zal het noodzakelijk zijn de gezamenlijke krachten der belastingschuldigen in aanspraak te nemen in een nog te bepalen vorm, maar waarvoor heffingen ten laatste op 15 december 1915 zullen moeten plaats hebben. Daaruit zal voor de bevolking een groot offer voortspruiten in deze reeds zeer moeilijke tijden. Het is onze plicht hieromtrent niets te verbergen.

“Ook bezuinigingen op onze gewone uitgaven zullen U dus voorgelegd worden, opdat de stad tevens tot leniging van de heersende nood haar deel zou kunnen bijdragen, in de mate die onze volksklasse met rede van ons mag verwachten.

“Het U voorgelegde voorstel heeft tot doel, voorlopig de nu benodigde gelden bijeen te brengen. Daartoe wordt een beroep gedaan op de Antwerpse banken, de grote handelshuizen en de door de fortuin meest begunstigde burgers. Het totale benodigde bedrag is zeer groot. Gezien de benarde tijden is de som nog niet volledig bijeengebracht, maar wij hopen dat onze pogingen verder zullen gedijen, dank aan de burgerzin en de vaderlandsliefde van onze stadsgenoten.

“Voorstellen tot de definitieve dekking van het nu ontleende bedrag zullen U binnenkort onderworpen worden.

“Bij het beoordelen van onze moeilijke financiële omstandigheden dient met in het oog te houden, dat naast de oorlogsschatting nog zeer belangrijke rekvisities plaats hebben, dat, vanwege het stilliggen van het havenbedrijf, ons gewoon budget 14 miljoen ongeveer van zijn inkomsten zal moeten derven en dat het onze heilige plicht is, in de nood van onze lijdende volksklassen te voorzien.”

De aanwezige gemeenteraadsleden hebben vervolgens eenparig de betreffende collegiale voorstellen goedgekeurd.

Toen verkreeg raadsheer Royers het woord.

Wij mogen niet uiteengaan, sprak hij, zonder een woord van dank te richten tot burgemeester De Vos, tot de heren Franck en Rijckmans en de heer consul-generaal van Spanje, om wat deze mannen voor Antwerpen gedaan hebben bij de gewichtige en kiese onderhandelingen met de legerhoofden bij de overgave der stad, om wat zij getracht hebben te bekomen en konden bekomen. Het college van burgemeester en schepenen dankte hij tevens, dat trouw de belangen der stad heeft gediend. Hij prees nog de heren Franck, Rijckmans, Bunge en Carlier, die het college in diens zware taak hebben terzijde gestaan. Ook de intercommunale commissie, samengesteld uit verschillende leden van de gemeenteraad, senatoren, volksvertegenwoordigers, leden der bestendige deputatie van de provincieraad en ingezetenen, was en is voor het college een bestendige steun en hulp. En hij hechtte er aan, om hierbij in het bijzonder te vermelden de naam van mr. Franck, in diens kwaliteit als voorzitter, aan wiens talent, geleerdheid en grote ijver hij hulde bracht. Deze woorden werden met applaus

bekrachtigd. Ook mr. Rijckmans, als ondervoorzitter, noemde hij, en verschillende raadsheren, over wiens verdienste hij niet verder zou uitweiden. Een motie door de spreker voorgesteld luidde als volgt: De gemeenteraad brengt hulde aan het college van burgemeester en schepenen en aan de intercommunale commissie der stad en der omgeving voor de diensten door beide lichamen bewezen, keurt de door hen gevolgde gedragslijn goed en gaat over tot de dagorde. Deze motie werd bij hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De heer Louis Franck nam toen het woord om op zijn beurt te danken, allereerst namens de intercommunale commissie en meteen als medewerker van het college. De tijden zijn niet gekomen, dat wij over de gebeurtenissen zouden spreken zoals wij dit willen wensen. Hij zou alleen dit zeggen: als men het voorrecht heeft, in voorspoedige of in kwade tijden, een stad te dienen als Antwerpen, met haar groot verleden, haar roem op gebied van kunst en taal, en met haar grote toekomst, dan valt het gemakkelijk zijn plicht te doen. Want, trots het lijden van deze tijd, gevoelt men steeds innig te behoren tot dat volk met de dappere, heldhaftige koning vooraan, en blijft men vol hoop op de toekomst.

Warm werden de woorden van de redenaar, die zichtbaar ontroerd was, toegejuicht.

Na enkele woorden van de burgemeester, die verklaarde dat het college voort zou gaan zijn plicht te vervullen tegenover de bevolking, werd deze korte, merkwaardige vergadering geheven.

Men meldt ons:

Op initiatief van de Union des Associations internationales heeft er te Brussel een vergadering plaats gehad van de leiders van de toegetreden organisaties, die te Brussel tegenwoordig waren. Het

doel van de vergadering was van gedachten te wisselen over de aan te nemen houding gedurende de oorlogstijd, die alle internationale omgang verbroken heeft en de vereniging van bijna alle gewone werkmiddelen heeft beroofd.

De vergadering was van mening dat de verenigingen, verre van ontbonden te worden of hun werkzaamheden geheel te staken, er het grootste belang bij hadden in het leven te blijven om gereed tot handelen te zijn, zodra er een lichtpunt gekomen was. Juist door hun doel en hun samenstelling, zo meende men, hebben zij een belangrijke rol te spelen in de wederopbouw van het toekomstig Europa, want zij kunnen neutrale verenigingspunten worden voor het bespreken van de geweldige vraagstukken, die de oorlog met zich brengt. Het is daarom wenselijk dat de permanente bureaus der verenigingen hun gewone werkzaamheden wijzigen en zich toeleggen op het nauwkeurig nagaan van de loop der gebeurtenissen, ieder op zijn speciaal gebied.

De vergadering veronderstelde dat aan het einde der vijandelijkheden een vredesverdrag tot stand zal komen, dat enkele der grote beginselen van menselijkheid en internationale organisatie zal bekrachtigen waarvoor de internationale verenigingen zich gedurende de laatste jaren zo beijverd hebben. Teneinde hiertoe mede te werken heeft de Union des Associations internationales deze beginselen samengevoegd in de vorm van een "Traité de paix générale". Men zal hieromtrent de gevoelens der bij de Union aangesloten internationale verenigingen trachten te verzamelen.